

SHSL

KLİNİK DIŞI NUMUNE KABUL KRİTERLERİ TALİMATI

Kod No: T04/SHSL

Yayın Tarihi:22.05.2014

Revizyon Tarihi/ No:09.01.2020/01

Sayfa No:1 /7

Birim / Bölüm

SHSL

1. AMAÇ ve KAPSAM

Bu talimat, insan sağlığını ve çevreyi korumak üzere SHSL Su Kimyası, Su Mikrobiyolojisi ve Legionella Laboratuvarlarına analiz için getirilen numunelerin kabul şartlarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu talimat, doğal kaynak suları, içme kullanma suları, doğal mineralli sular, içme suyu, kaplıca suları, yüzme havuzu suları, yüzme suyu, kuyu suyu, dere, nehir ve göl suları, legionella ve diyaliz sularından kimyasal ve mikrobiyolojik analiz yapılması amacıyla gelen numunelerin laboratuara kabul şartlarını kapsar.

2. SORUMLULUKLAR

SHSL'na gelen su numunelerinin kabul kriterlerine göre uygunluğunun kontrolü, kayıt edilmesi, ilgili birime/bölüme sevk işlemi yapılncaya kadar uygun ortamda saklanması, Numune Kabul Formu düzenlemesi, etiketlenmesi ve güvenli bir şekilde ilgili birimlere /bölgümlere dağıtımını işlemlerinden Numune Kabul Birimi çalışanları sorumludur.

3. TANIMLAR VE KISALTMALAR

3.1. Mühürlü Numune: Resmi ya da kamu kurumlarınca analiz için gönderilecek numunelerin ilgili birime kadar güvenliğinin sağlanması amacıyla kullanılan kurşun, plastik, mum gibi malzemelerden yapılmış ve ait olduğu kurumun özel işaretini taşıyan numuneler.

3.2. Özel İstek Numune: Gerçek veya tüzel kişi ve kurum/kuruluşlarca getirilen numuneler.

3.3. Soğuk Zincir: +2°C ile +8°C.

3.4. İTASHY: İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik.

3.5. SHSL: Samsun Halk Sağlığı Laboratuvarı.

3.6. Öncelikli Numune: Hemodiyaliz suları, gerçek kişiler ile tüzek kişilere ait her türlü özel istek suları, salgın, adli vaka ve toksikolojik su numuneleri, su üretim tesislerinden gelen kontrol ve denetim izlemesi suları, tüm tekrar numuneleri, kabul işlemi için alınmış içme kullanma suyu numuneleri.

4. UYGULAMA

4.1. Güvenlik Önlemleri

➤ Kabul edilen numunelerin laboratuara sevk edilmesi aşamasında, cam veya plastik numune kaplarının veya orijinal numune ambalajlarının kırılmaması, patlamaması ve bozulmaması ile ilgili gerekli önlemler Numune Kabul Birimi tarafından alınmak zorundadır.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

F151/SHSL/01

SHSL

KLİNİK DIŞI NUMUNE KABUL KRİTERLERİ TALİMATI

Kod No: T04/SHSL

Yayın Tarihi:22.05.2014

Revizyon Tarihi/ No:09.01.2020/01

Sayfa No:2 /7

Birim / Bölüm SHSL

➤ Numunelerin laboratuarlara sevk edilmesi esnasında, gizlilik, tarafsızlık, güvenilirlik esasına binaen etiket bilgileri silinir. Numune kaplarının üzerine numune kabul barkodu yapıştırılarak, sevk edilir.

4.2. Materyal

4.3. Ekipman

4.4. Yöntem

4.4.1 Mikrobiyolojik Analizler İçin Gönderilen Numuneler

4.4.1.1. Su Numunelerinin Alımında Kullanılan Şişelerin Özellikleri,

➤ Tüm su çeşitleri için kullanılacak şişeler, bu amaç için üretilmiş steril plastik (PP Polipropilen, PE Polietilen), veya steril cam şişeler olmalıdır. Numune şişeleri sızdırmaz özellikte olmalıdır. Steril olmayan, kırık- çatlak ve/veya sızdırma yapan şişelere ait numuneler kabul edilemez.

➤ Klorlanan veya klorlu olduğundan şüphe edilen tüm su çeşitleri, sodyum tiyosülfatlı şişelere alınmalı ve sodyum tiyosülfat oranı şişe üzerinden izlenebilmelidir. Sodyum tiyosülfatsız şişelerde gönderilen klorlanmış numuneler kabul edilemez.

➤ Hemodiyaliz çözeltilerinin endotoksin aranması için kullanılacak su numuneleri, toksinden arındırılmış şişe veya sodyum tiyosülfatsız steril şişe içerisinde getirilmelidir.

➤ Orijinal ambalajında gönderildiği belirtilen numunelerin kapak bütünlüğü korunmuş olmalıdır. Kapak bütünlüğü bozulmuş şişelere ait numuneler kabul edilemez.

➤ Numune miktarı istenen parametrelerin çalışılması için yeterli olmalı ve buna uygun yeterli büyüklük ve/veya sayıda şişeler kullanılmalıdır. Tablo 1 'de numune cinsine göre numune miktarları verilmiştir. Yeterli miktarda gönderilmeyen numuneler Kabul edilemez.

➤ Ambalajlanmış suların kullanıldığı sebillerden alınan suların çeşidine göre (doğal kaynak suyu, içme suyu veya doğal mineralli su olarak) kabul edilir. Numune miktarı istenen parametrelerin çalışılması için yeterli olmalıdır. Tablo 1'de numune cinsine göre numune miktarları verilmiştir. Yeterli miktarlarda gönderilmeyen numuneler kabul edilemez.

4.4.1.2. Su Numunelerinin Saklanması ve Taşınması

➤ Tüm su numuneleri alındıktan sonra güneş ışınlarından korunarak ve birbirlerine bulaş olmasını engelleyecek önlemler alınarak saklanmalı ve taşınmalıdır. Birbirine bulaş olduğu tespit edilen numuneler kabul edilemez. Bu şartların sağlanması için numune alımı ve taşınmasından sorumlu birim, gerekli önlemleri almalı ve numuneleri laboratuvara teslim etmelidir. Ayrıca amaca uygun taşıma kapları kullanılmalıdır.

➤ Tüm su numuneleri en kısa zamanda laboratuvara ulaştırılmalıdır. Bu süre numunenin alındığı saatten itibaren, numunenin kendi sıcaklığında muhafaza edilmesi halinde en fazla 6 saat, soğuk

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

F151/SHSL/01

SHSL

KLİNİK DIŞI NUMUNE KABUL KRİTERLERİ TALİMATI

Kod No: T04/SHSL

Yayın Tarihi:22.05.2014

Revizyon Tarihi/ No:09.01.2020/01

Sayfa No:3 /7

Birim / Bölüm

SHSL

zincirde ise en fazla 24 saattir. Tablo 1’de her numune cinsi için bu süreler verilmiştir. Belirtilen sürede gönderilmeyen numuneler kabul edilmez.

➤ Numunelerin donmaması için uygun sayıda buz aküsü kullanılmalı ve numunelerin buz aküleri ile teması engellenmelidir. Bir kısmı bile donmuş olduğu tespit edilen numuneler kabul edilmez.

➤ Uygun şartlarda taşınan ve evraklarında eksik bulunmayan Su mikrobiyolojisi laboratuvarı numuneleri; Laboratuvar birimlerinde analizlerin güvenilir, etkin ve verimli şekilde başlaması, devam etmesi ve sonuçlandırılmasının sağlanabilmesi amacı ile Pazartesi, Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri, mesai saatleri içerisinde numune kabul işlemleri yapılır. Perşembe günleri 16:00’ dan sonra, resmi tatillerde ve bir gün öncesinde, resmi tatiller arasına isabet eden bir veya yarım günlük çalışma günlerinde numune kabul edilmez (Salgın vb. Olağüstü durumlar hariç)

4.4.1.3. Numune kabul evrakları

- Analiz Talep ve Sözleşme Formu
- Resmi Yazı / Tutanak
- Numune Kabul Formu

4.4.1.4. İstisnai durumlar

Aşağıda belirlenen durumlarda Numune Kabul Kriterlerine uymayan numuneler, raporda belirtilmek koşulu ile Kabul edilebilir.

- Salgın ve benzeri olağan üstü durumlarda,
- Bir kez daha numuneye ulaşılması mümkün olamayacak durumlarda.
- İlgili mevzuat kapsamında takibi yapılan numuneler hariç, müşterinin uygunsuzluğu kabul etmesi ve bunun raporda belirtilmesi şartı ile.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

F151/SHSL/01

SHSL

KLİNİK DIŞI NUMUNE KABUL KRİTERLERİ TALİMATI

Kod No: T04/SHSL

Yayın Tarihi:22.05.2014

Revizyon Tarihi/ No:09.01.2020/01

Sayfa No:4 /7

Birim / Bölüm

SHSL

Tablo:1 Su Mikrobiyolojisi Laboratuvarı Numune Cinslerine Göre Numune Kabul Kriterleri

Sıra no	Numune cinsi	Mevzuat	Analiz türü	Yönetmelik tablosu	Analiz için gerekli en az numune miktarı(2)	Maksimum taşıma süresi ve şekli(3)
1	İçme-Kullanma suyu	İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	Ek-2 Tablo A	500 ml	+2-+8 °C de 24 saat Oda koşullarında 6 saat
			Denetim İzleme	Ek-1 (a)		
			Tam analiz	Ek-1 (a) (c)		
2	Kaynak suyu / İçme suyu	İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	Ek-2 Tablo A	1 L	+2-+8 °C de 12 saat(1)
			Denetim İzleme	Ek-1 (a)	2x1 L + Parazit için İlave olarak 5 L	
			Ruhsat (tam analiz)	Ek-1 (a) (c)	1 L orijinal ambalaj	
			PGD	Ek-2 Tablo A	2x1 L + Parazit için İlave olarak 5 L/1 L/500 ml/250 ml/200 ml	
3	Doğal Mineralli su	Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	7. Madde	500 ml	Soğuk zincirde 24 saat
			Denetim İzleme	7. Madde		
			Ruhsat (tam analiz)	7. Madde		
			PGD	7. Madde		
4	Kaplıca suları	Kaplıcalar Yönetmeliği	Kontrol İzleme	Ek-3 II'ye	500 ml	Soğuk zincirde 12 saat
			Ruhsat (tam analiz)	Ek-2		
5	Yüzme Havuzu suları	Yüzme Havuzlarının Tabi Olacağı Sağlık Esasları ve Şartları Hakkında Yönetmelik		Ek-3	500 ml	Soğuk zincirde 12 saat
6	Yüzme Suları	Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik		Ek-5	500 ml	4±3 °C de 24 saat
7	Hemodiyaliz Suları	Su Arıtma Sistemi Yönergesi	Mikrobiyal kontaminasyon	Ek 1 Tablo 1	100 ml	Soğuk zincirde 12 saat
			Endotoksin analizi		*100 ml	
8	Legionella Suları	Lejyoner Hastalığı Kontrol Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik	Legionella Analizi	Madde- 16	500 ml 10 ml**	Soğuk zincirde 24 Saat

(1)22 ve 37 °C Toplam Koloni Sayımı ile P.aeruginosa parametrelerinin çalışılması istenmediği durumlarda bu süre 24 saattir.

(2)Tablo 1' de gerekli en az numune miktarları verilmiştir. Laboratuvar gerekli hallerde ve iç prosedürde belirtmek koşulu ile daha fazla miktarda numune isteyebilir. Böyle bir durumda numune getiren kişi/birim bilgilendirilir.

(3)Tablo 1' de numunenin alındığı andan analize kadar geçen en fazla süre belirtilmiştir. Laboratuvar gerekli hallerde ve iç prosedüründe belirtmek koşulu ile daha kısa sürede numune getirilmesini isteyebilir. Böyle bir durumda numune getiren kişi/kurum bilgilendirilir.

*Hemodiyaliz çözeltilerinin endotoksin aranması için kullanılacak su numuneleri, toksinden arındırılmış şişe veya sodyum tiyosülfatsız steril şişe içerisinde getirilmelidir.

**Sürüntü numuneler için falkon tüp içinde en az 10 ml olmalı.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

F151/SHSL/01

SHSL

KLİNİK DIŞI NUMUNE KABUL KRİTERLERİ TALİMATI

Kod No: T04/SHSL

Yayın Tarihi:22.05.2014

Revizyon Tarihi/ No:09.01.2020/01

Sayfa No:5 /7

Birim / Bölüm

SHSL

4.4.2 Kimyasal Analiz İçin Gönderilen Numuneler

4.4.2.1. Su Numunelerinin Alımında Kullanılan Şişelerin Özellikleri

➤ Numune kapları suyun kimyasal yapısını değiştirmeyecek nitelikte olması için üretilmiş temiz, plastik (PP Polipropilen, PE Polietilen) veya cam kaplarda olmalıdır. İletkenlik parametresinin analizi için gelen su numunesi plastik veya cam kapta (soda camı hariç) olmalıdır. Zarar görmüş kırık-çatlak ve sızdırma yapan numune kaplarında gelen numuneler kabul edilmez.

➤ Orijinal ambalajında seri/parti numarası, üretim ve son kullanma tarihi bulunmayan su numuneleri ve/veya kapak bütünlüğü bozulmuş şişeler/damaçanalar kabul edilemez.

➤ Numuneler istenen parametrelerin çalışması için yeterli miktarda olmalıdır. (Müşterinin görüşüne göre belirli parametrelerin çalışması için numune alınabilir.)

➤ Tablo 2'de numune cinsine göre numune miktarları verilmiştir. Yeterli miktarda gönderilmeyen numuneler kabul edilemez.

4.4.2.2. Su Numunelerinin Saklanması ve Taşınması

➤ Tüm su numuneleri, Numune kabul kriterlerine uygun şekilde alınarak laboratuvara ulaştırılmalıdır. Ph ve PAH (polisiklik aromatik hidrokarbon) deneyi/analizi için soğuk zincirde gelmelidir.

➤ Numuneler tablo 2'ye göre kabul edilmelidir.

4.4.2.3. Numune kabul evrakları

➤ Analiz Talep ve Sözleşme Formu(F01/SHSL)

➤ Resmi Yazı / Tutanak

➤ Numune Kabul Formu(F287/SHSL)

4.4.2.4. İstisnai durumlar

Aşağıda belirlenen durumlarda Numune Kabul Kriterlerinde belirtilen şartlar dışında da, raporda bu durumun belirtilmesi şartı ile numune kabul edilebilir.

➤ Salgın ve benzeri olağan üstü durumlarda,

➤ Bir kez daha numuneye ulaşılması mümkün olmayacak durumlarda.

➤ İlgili mevzuat kapsamında takibi yapılan numuneler hariç, müşterinin uygunsuzluğu kabul etmesi ve bunun raporda belirtilmesi şartı ile

4.4.3 Öncelik Verilecek Su Numuneleri

Hemodiyaliz suları, gerçek kişiler ile tüzek kişilere ait her türlü özel istek suları, salgın, adli vaka ve toksikolojik su numuneleri, su üretim tesislerinden gelen kontrol ve denetim izlemesi suları, tüm tekrar numuneleri, kabul işlemi için alınmış içme kullanma suyu numunelerine analiz önceliği verilir.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

F151/SHSL/01

SHSL

KLİNİK DIŞI NUMUNE KABUL KRİTERLERİ TALİMATI

Kod No: T04/SHSL

Yayın Tarihi:22.05.2014

Revizyon Tarihi/ No:09.01.2020/01

Sayfa No:6 /7

Birim / Bölüm

SHSL

Tablo 2:Kimyasal Analizler İçin Su Laboratuvarının Numune Cinslerine Göre Numune Kabul

Kriterleri

Sıra No	Numune Cinsi	Mevzuat	Analiz Türü	Analiz Süresi	Yönetmelik Tablosu	Analiz Parametreleri	Numune Miktarı	Taşıma Süresi ve Şekli
1	İçme-Kullanma Suyu	İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	7 İş Günü	Ek-2 Tablo A	İzleme Parametreleri	0,5 x 3 adet veya 1 x 1 L veya 1.5 L	Cam/Pe/PP
			Denetim İzleme	20 İş Günü	Ek-1 (b)	Anyon, Katyon ve diğer analizler	0,5 L x 6 adet veya 4 x 1 L veya 1.5 L	
						Pestisitler		
			Tam Analiz	20 İş Günü	Ek-1 (b) (c)	Uçucu organik bileşikler	0,5 L x 1 adet veya 1 x 1 L veya 1.5 L	
PAH'lar								
2	Kaynak Suyu / İçme Suyu	İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	7 İş Günü	Ek-2 Tablo A	İzleme Parametreleri	0,5 L x 1 adet veya 1 x 1 L veya 1.5 L (Ozonlu ise 1 x0.5 L ilave edilir)	Cam/Pe/PP veya orijinal ambalaj
			Denetim İzleme	20 İş Günü	Ek-1 (b)	Anyon, Katyon ve diğer analizler	0,5 L x 6 adet veya 4 x 1 L veya 1.5 L	
						Pestisitler		
			Tam Analiz	20 İş Günü	Ek-1 (b) (c)	Uçucu organik bileşikler	0,5 L x 1 adet veya 1 x 1 L veya 1.5 L	
PAH'lar								
3	Doğal Mineralli Su	Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik	Kontrol İzleme	7 İş Günü	Ek-3	İzleme Parametreleri	0,5 x 3 adet (Ozonlu ise 1 x0.5 L ilave edilir)	Cam/Pe/PP veya orijinal ambalaj
			Denetim İzleme	20 İş Günü	Madde 6 ve Ek-3	Anyon, Katyon ve diğer analizler	0,5 L x 6 adet veya 4 x 1 L veya 1.5 L	
						Pestisitler		
			Tam Analiz	20 İş Günü	Madde 6 ve Ek-3	Uçucu organik bileşikler	0,5 L x 1 adet veya 1 x 1 L veya 1.5 L	
PAH'lar								
PGD	20 İş Günü	Ek-2TabloA parametreleri ile Arsenik,Florür, Bromat ve Bromoform	Ek-2 Tablo A parametreleri ile Arsenik,Florür, Bromat ve Bromoform	0,5 L x 6 adet (Damacana ise 1 adet)	Orijinal Ambalaj			

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

SHSL

KLİNİK DIŞI NUMUNE KABUL KRİTERLERİ TALİMATI

Kod No: T04/SHSL

Yayın Tarihi:22.05.2014

Revizyon Tarihi/ No:09.01.2020/01

Sayfa No:7 /7

Birim / Bölüm

SHSL

Sıra No	Numune Cinsi	Mevzuat	Analiz Türü	Analiz Süresi	Yönetmelik Tablosu	Analiz Parametreleri	Numune Miktarı	Taşıma Süresi ve Şekli
4	Kaplıca Suları	Kaplıcalar Yönetmeliği	Kontrol İzleme	7 İş Günü	Ek-3	İzleme Parametreleri	0,5 L x 3 adet 2 x 1 L veya 1.5 L	Cam/Pe/PP
			Ruhsat (Tam Analiz)	20 İş Günü	Ek-2	Anyon, Katyon ve diğer analizler	0,5 L x 6 adet 3 x 1 L veya 1.5 L	
5	Yüzme Havuzu Suları	Yüzme Havuzlarının Tabi Olacağı Sağlık Esasları ve Şartları Hakkında Yönetmelik		15 İş Günü	Ek-1, Ek-2		0,5 L x 3 adet 1 x 1 L veya 1.5 L	Cam/Pe/PP
6	Yüzme ve Rekreasyon Amaçlı Sular	Yüzme Suyu Kalitesi Yönetmeliği		15 İş Günü	Ek-1		2 x 1 L veya 1.5 L	Cam/Pe/PP
7	Hemodiyaliz Suları	Su Arıtma Yönergesi		15 İş Günü			0,5 L x 4 adet 2 x 1 L veya 1.5L	Cam/Pe/PP

5. İLGİLİ DOKÜMANLAR

- 5.1. Numune Kabul Formu (F287/ SHSL)
- 5.2. Analiz Talep ve Sözleşme Formu (F01/SHSL)
- 5.3. Numune İmha Tutanağı Formu (F07/SHSL)
- 5.4. Numune İade/Ret Formu (F112/SHSL)
- 5.5. Numune Bekletme Formu (F05/SHSL)

6. REFERANSLAR

7. KAYITLAR

Bu Prosedürün uygulanması sonucu ortaya çıkan kayıtların; PR 02/SHSL "Kayıtların Kontrolü Prosedürü ve Devlet arşiv hizmetleri Yönetmeliğine göre kimler tarafından tutulacağı, ne kadar süreyle nerede muhafaza edileceği ve saklama koşulları belirtilir.

HAZIRLAYAN

KONTROL EDEN

ONAYLAYAN

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.

F151/SHSL/01

SHSL

REVİZYON İZLEME FORMU

Sayfa: 1 / 1

Birim / Bölüm:

SHSL

Doküman Kodu	Dokümanın Adı	İlk Yayım Tarihi	Revizyon Sayısı
T04/SHSL	Klinik Dışı Numune Kabul Kriterleri Talimatı	22.05.2014	01
Yeni Yayım Tarihi/No	Revizyon Tarihi/No	Değiştirilen Madde No	Değişen /Çıkan/Eklenen Metin
-	09.01.2020	Madde 4.4.1 Tablo: 1, Sıra No: 6	İlgili dokümanın Tablo:1, Sıra No:6' daki 1. Mevzuat sütununu - Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik 2. Yönetmelik tablosu sütununu – Ek-5 3. Maksimum taşıma süresi ve şekli sütununu - 4±3 °C'de 24 saat Olarak revize edilmiştir.

ELEKTRONİK NÜSHA. BASILMIŞ HALİ KONTROLSÜZ KOPYADIR.